

SVAR IGÅR

Redaktör: Lars Rombo

Nr 163, 2012-09-05

Kära läsare!

Nu är det kort mellan varven och Svar Igår kämpar med att hinna med sina åtaganden. Av någon anledning har frågeskröden ökat väsentligt med åtföljande problem att välja vad som publiceras i Svar Igår men läsekretsen får avgöra om Svar Igår lyckats. Fortfarande är den vanligaste frågan "måste man börja om" när ett intervall blivit för långt och Svar Igår ger ständigt samma besked = En dos är alltid en dos när det gäller parenterala vacciner.

En liten anekdot: Thailands ambassad i Sverige har missuppfattat vad som krävs när det gäller gula febern-certifikat och krävt detta av alla som härstammat från land med risk. Man har nu ändrat sig till att det bara gäller dem som besökt sådana länder under de senaste 6 månaderna men det är illa nog. Svensk Förening för Resemedicin agerar i ärendet.

Barncitat:

"Mannen slutar aldrig att göra celler, men han kommer i en sorts ålder han också. Den kallas panikåldern."

(Stina 9 år)

Fråga: Kvinna född på 80-talet, sjuksköt.stud som ska praktisera på sjukhus på mindre ort i Tanzania i 5 veckor med avresa om cirka 6 veckor. Ej BCG-vacc. Frågan gäller BCG-vacc. Jag resonerade som så att p g a risken för vaccinbiverkan bättre avstå p g a kort tid till avresa. Skulle du gjort annorlunda? Om ej vaccination, bör man PPD-testa före resa och sedan igen en månad efter hemkomst?

Svar: Jag hade gett henne BCG. Skyddseffekt börjar ses efter någon månad och tbc- risken på sjukhus i Tanzania är ju inte försumbar. Vilken vaccinbiverkan är du orolig för? Det är OK att PPD:a före resa och efter men då väntar jag

hellre 2 mån efter hemkomst - det kan ta tid för PPD att bli positivt efter smitta.

Fråga: En flicka som är född 960422, fick dos 1 av Ambirix 27/1-11, kom till oss igår 26/7-12 för påfyllnad. Hur tycker du att man ska tänka här? Ska man ge Twinrix som dos 2? Och dos 3 om 6 månader?

Svar: Gissar att du menar att hon ju har fyllt 15 år och då håller jag med. Synd att hon inte kom i tid.

Fråga: En sjuksköterska som stuckit sig på nål för andra gången. Behöver man ta om titerkontroll om personen tagit en titerkontroll och haft bra skydd mot hepatit B för 1,5 år sedan och nu stuckit sig igen, eller kan man utgå från att personen har skydd?

Svar: Du kan utgå från att skyddet hänger kvar om vederbörande har fått 3 doser.

Fråga: Jag har träffat två tjejer födda -00 och -03 som fick Varilrix 2007 vid utlandsvistelse, men inte fått dos nr 2. Har exponerats av sjukdom utan symtom. Är det för sent att ge dos 2 nu?

Svar: Nej, det är aldrig för sent - t o m bättre att vänta så här länge tycker jag.

Fråga: Ett par i 65-70-årsåldern skall under 101 dagar åka jorden runt med kryssningsfartyg. De kommer att stiga i land under en dag i Cartagena, Colombia, för att sedan åka vidare genom Panamakanalen och upp mot USA via Central-amerika. I övrigt kommer de inte att gå iland i område med gula febern men kommer att kryssa längs med bl a Indiens kust med landstigningar också. Antar att man trots deras ålder får vaccinera dem mot gula febern fastän det bara handlar om vistelse över dagen i Cartagena = rätt område på WHO:s GF-karta?

Svar: Jag skulle inte vaccinera ditt par trots Cartagena. Däremot gärna intyg om det mot förmodan skulle krävas för stadsbesöket. Teoretiskt skulle det kunna trassla om de vill in i

Indien och har en stämpel i passet från Colombia - ytterligare ett skäl för intyg. Ofta vet arrangören /rederiet om man har gjort en överenskommelse med respektive land om att GF-vaccin inte behövs.

Fråga: Jag har en flicka som skall läsa på Universitetet i Peru, undrar om du skulle BCG-vaccinera henne, hon skall vara borta i fyra månader. Hon skall bo bland de andra studenterna. Hon är PPD-negativ.

Svar: Ja det skulle jag göra.

Fråga: Hur mycket effekt har man efter en dos av TBE-vaccin? Mitt 4-åriga barnbarn skall ut till skärgården, (Västkusten). Har inte varit vaccinerad tidigare. Är det idé att ge en första dos imorgon då hon kommer att vistas i skärgården redan på söndag och veckan ut?

Svar: En dos ger mycket blygsamt skydd men är förstås bättre än ingen dos. (Tillägg: Väl liberalt av Svar Igår – flickan skulle "bara" till Väst-kusten och tiden till avresa är väldigt kort).

Fråga: En kvinna född -76, ringer till vacc.mott. Har fått en dos mot vattkoppor 2009. Nu har båda hennes barn fått vattkoppor och hennes fråga är skall hon ta en dos till och i så fall när?

Svar: Jag skulle ge henne en dos till nu eftersom hon är vuxen. Men sannolikt har hon redan skydd.

Fråga: Har en kvinna född -75. Är vaccinerad med Havrix 1993 2 doser. Har nu fått två Engerix B, min fråga är, ska vi ge Twinrix när hon ska ha den 3:e hep B vaccinet för att då förstärka även hep A skyddet ?

Svar: Låter bra eftersom man gav 720 Havrix år 1993.

Fråga: Vi fick en remiss från en större akutmott här i Sthlm där en läkare tycker att vi ska börja med grundvaccinering av tetanus på en dam som är född 1922 för att hon inte är grundvaccinerad. Hon hade kommit in till akuten p g a en fall-skada och ådragit sig en liten sår skada i pannan. Skulle du rekommendera detta?

Svar: Tja, det är svårt att inte hålla med – alla fall av tetanus i Sverige under senare år har varit ovaccinerade äldre.

Fråga: En kvinna född 1950 ska 9-23 nov åka till Brasilien. De kommer att besöka Rio de Janeiro, Foz do Iguazu, Amazonas och Salvador. De kommer att bo på hotell hela tiden. Hon har tänkt vaccinera sig med Twinrix inför resan. Hon fick sin fjärde dos polio -47, tycker du hon ska ta en till inför resan? När det gäller Gula febern-vaccin så har hon fått lite olika direktiv. Infektionsmottagningen avrådde henne p g a hennes ålder och risken för biverkningar av vaccinet. Man har ju även hört talas om "tvångsvaccinationer" på resmålet av ovaccinerade personer men reseledaren säger att det inte finns någon risk för detta. Kvinnan är frisk. Hur tycker du hon ska göra med Gula febern-vaccinet?

Svar: Ingen anledning att ta fler doser poliovaccin. Jag skulle ge GF vaccin med tanke på att hon besöker områden med risk.

Fråga: Har frågor om Gardasil och Twinrix till en flicka född -93. Skall på utlandsresa slutet av september i år till Australien och blir troligen borta minst 1 år. 1993 års flickor är ju en årgång som erbjuds Gardasil. Kan dessa kombineras? Enligt FASS och infoblad från Gardasil kan Gardasil kombineras med Hepatit A-vaccin, men hur gör man då med Twinrix?

Svar: Tycker inte Twinrix behövs för Australien – risken för A är inte särskilt större än här hemma. Men visst kan man kombinera Twinrix och Gardasil om så önskas.